

Observatoriul este de două ori în
septembra, Miercură și Săptămâna.

Pretiul

pentru Sibiu pe 1 anu intregu 7 fl., pe 6 luni 3 fl. 50 cr., dusu la casa cu 1 fl. mai multu pe anu; — trimis cu postă în lăințrulu monarhiei pe 1 anu intregu 8 fl., pe 6 luni 4 fl. — In strainatate pe 1 anu 10 fl. său 22 franci, pe 6 luni 5 fl. său 11 franci. — Numeri singurati se dău căte cu 10 cr.

Nr. 1.

OBSERVATORIULU

Diariu politicu, national-economicu si literariu.

Anulu VI

Sibiu, Miercură 5/17 Januariu.

Cătra 00. publicu cetitoriu.

Dupa informatiunea pe care subscrisea redactiune s'a simtitu obligata a o dă in Nr. 97 din a. tr. alu acestui diariu, despre conditiunile sub care pote se apara si dincöce de munti unu diariu cotidianu modestu, ori-cine pote combiná usioru si conditiunile, pe langa care se pote sustiné unu diariu ce apare de döne ori sau de trei ori pe septembra. Daca la sustinerea si ascurarea unui diariu ce ese in 300 Nri pe anu, se ceru 30 mii fl. sau daca va fi de dimensiuni mai mari si cu suplemente, pana la 50 si 100 mii fl., atunci si la unu diariu mai micu se ceru căte 10 pana la 15 mii fl., pe care totu numai publicul care simte necessitatea lecturei si a inaintarei cu lumea civilisata, are se le acopere, pe candu redactorii si colaboratorii isi punu laboarea crunta.

La noi se mai afla tinuturi si chiaru comitate intregi cu căte 100 pana la 200 de mii locuitori, intre cari poti se cauti cu felinariulu aprinsu atati lectori de diarie si de carti din tote trei limbile patriei, catti se afla buna-ora intru o singura cetate cum e Sibiu, numai cu 19 mii de suflete. Cu aceasta lipsa de lectori si cu lipsa de scole ne scotu ochii mai de multe ori, atatu compatriotii nostrii, catti si chiaru gubernale. In fiacare anu se iau informatiuni exacte dela oficiele postelor tierei despre numerul exemplarilor catti se trimitu din fiacare fóia periodica dela tipografi.

Din mai multa sau mai puçina lectura se face in dilele nostre conclusiune nu numai la gradul de cultura si civilisatiune a unui poporu, ci inca si la acordarea de drepturi politice.

In consideratiunea acestorui impregiurari cu totulu reali, combinate cu epoca presenta mai multu decatua critica, rogamu pe vechii amici ai diariului nostru „Observatoriul”, ca in tinutulu si impregiurimea sociala in care se afla, se binevoiesca a indemna si pe alti amici ai ddloru la abonare cu pretiul prea moderat de 8 fl. pe 1 anu si 4 fl. pe 6 luni.

Lectorii nostrii cunosc de ajunsu din cei cinci ani trecuti, atatu ideile si tendenti'a ce predomina in acestu diariu, cum si metodulu observatu in redactarea lui, prin urmare sciu ce au se recomande si altora pe anulu alu VI-lea in care amu intratu.

Dela inmultirea abonatilor — si numai dela aceasta — va depinde si marirea formatului, sau chiaru esirea lui mai de multe-ori pe septembra.

Fiindu-că nu ne convine a tipari prea multe exemplarie de prisosu, rogamu pe domnii abonati pentru innoirea cattu se pote mai curendu a prenumeratiunei.

Celu mai usioru modu a prenumera pentru singuratici este prin mandate (asemnatiuni, blanquette postali); era din locuri unde se afla mai multi prenumeranti, pretiul se pote inainta la redactiune in sume colective si ddnii colectanti au cattu unu exemplariu gratis din 10.

Ori-ce reclamatiune se se faca celu multu in optu dile, era nu la cattu unu anu si chiaru la cattu doi, precum nu se mai intempla nicairi la diarie politice.

Redactiunea si Editur'a.

De anulu nou.

Ce este aceea ce numescu ómenii anulu nou? Nimicu nu este nou sub sóre si cu atatu mai puçinu se pote numi nou vreunu momentu din eternitate. Conventiune pentru lumea oficiala, ilusiune pentru lumea ceealalta, placuta pentru unii, nefericita pentru altii.

Si chiaru ca conventiune, din ce di, din ce óra, din care minuta se incepuse anulu ántaiu, pentru-că se poti dice: astazi la óra cutare este

Ori-ce inserate,

se platescu pe serie séu linia, cu litere merunte garmondu, la prim'a publicare căte 7 cr., la a dou'a si a trei'a căte 6 cr. v. a. si preste aceea 30 cr. de timbru la tesaurulu publicu.

Prenumeratiunile se potu face in modulu celu mai usioru prin assemnatiunile postei statului, addressate de a dreptulu la Redactiunea Diariului.

„Observatoriul“ in Sibiu.

1883.

anulu nou, alu 1883-lea? Era christiana s'a computat pana in vécu alu 6-lea dela mórtea si invierea lui Isusu Christosu. Dionisius exiguis archimandritulu (abas) in Rom'a † 556, a introdustu numerarea anilor dela nascerea lui Is. Chr. si a pus'o pe a. 754 din er'a calculata de Varro. In dilele nóstre inse cei cari au reflectatu la Mateiu capu 2 versu 1 pana la 19 si la Josephus Flavius, unde vorbesce despre mórtea lui Herodes in a. 750 dela fundarea Romei, au afisatu că Dionisius exiguis calculase nascerea lui Christosu celu puçinu cu 4 ani mai tardiu decatua se intemplase aceea. Apoi daca nu este sciutu anulu, cum va fi sciuta dia'a sau óra?

Daca ne ametiescu chronologii si chronicarii cu calculele lor, care abia ajungu pana la facerea lumei, adeca la dia'a ántaia a creatiunei cu ceva preste 7000 de ani, cum o vomu scote la cale cu geologii si cu Darwinistii, cari ne vorbesu de sute de mii si chiaru milioane de ani.

Se avemu patientia cu intieptii pamentului pana la inviarea a döu'a, la judecat'a cea de apoi, candu apoi voru fi in stare se ne arate exactu, candu se incepe anulu nou. Noi se facem altceva, lucru forte practicu si neasemenatu mai folositoriu: se ne trecemu fiacare in revista cattu se pote de minutiósa trecutulu nostru intregu, era mai virtosu cei vreo 3 ori 4 ani din urma; se ne tragemu séma cu ei, sau mai exactu, cu faptele nóstre din acelea; se facem inse acesta nu numai că individi singuratici, dara si că membrii solidari ai unoru societati omenesci din cele mai importante si sublimi, cunoscute sub nume de comună, municipiu, poporu, natiune, biserică, statu. Daca nu ar existe intre ómeni nici-o conventiune de anu nou si anu vechiu, totusi nu este nici-unu poporu in Europa, pentru care intrarea in sinesi, marturisirea (confessio) cattu sine insusi in periode anumite, se fia conditiune de viétia in acelui gradu, in care este ea pentru poporulu romanescu preste totu, era pentru noi acesti de dincöce de munti indoitu si intreit mai multu. Grij'a nostra intru intielesu mantuitoriu nu o are nimeni pe lume altulu decatua numai bunulu Domnedieu; dara si Ddieu dela unu timpu inainte isi intorce façı'a sa cu urgia si mania dela tote acelea popóra, care se parasescu ele insele pe sine si renuntia la lupta, prin urmare la dreptulu de existentia.

Voiti ani noi fericiti? Suntem datori se luptati cu perseverantia si barbatia, precum nu ati mai luptatu in treidieci si patru de ani din urma. Acesta e anulu romanilor: treidieci si patru ani; totu ce a intrevenit la midiulocu, au fostu numai sectiuni ale anului. In viétia popóraloru de milioane, anulu de 365 dile nu are nici-unu intielesu; de aceea nòue unora ne vine cam siodu, candu vedem facendu socotél'a la popóra intregi pe cattu 365 de dile, că si cum ar fi vorba numai de servitiulu si de simbri'a unui individu. O suta de ani sunt trei luni pentru unu poporu numerosu si ajunsu la consciintia de sine.

Voimur se atingemu scopuri mari cu midiulocé mici? Nu mai merge; natiunea nu mai poate fi portata in desagi că in dilele lui Sincai; ar fi si rusine inferatória. Nicairi si nici-o data libertatea nu s'a datu de pomana. Daca sclavi'a iti cere totulu, persón'a, nevast'a, fetiorulu si pe fia-ta, avereia, onórea si viétia, iti cere si libertatea laboare, privighiare si o parte din castigulu teu. Celu care nu sacrificia nici atata, nu merita nici-o libertate si va remanea sclavulu altora, elu si toti descendantii lui.

Se vorbesce pe alocurea de program'a anului. Nici-unu poporu cu mintea intréga nu'si face programe că de parada, că de nunti sau serbatori; popórale demne de libertate isi facu cele mai scurte programe pe cattu 10—20 inca si 50 si 100 de ani. Ne intrebamu că ce amu facutu, la ce amu

ajunsu intr'unu anu. Si ce ai alesu dintr'unu anu? De ce nu ne intrebamu de 15 si 20 de ani?

Incepeti-ve anulu cu adunari in cluburi electorali, cultivati vieti'a sociala, nu suferiti că poropulu se fia selbatecitu prin cei cari'i voru perirea lui si a dvóstra. Incetati cu vaieraturile, puneti-ve pe lucru dupa unu planu bine cugetat. Privighiati, că nu sciti óra, in care vi se va implini anulu.

Red.

Cestiunea Danubiana in permanentia si preparative belice.

In cei cinci ani catti au trecutu din vieti'a acestui organu de publicitate, colonele lui sunt martore, că noi indata dela 1878 de pre timpulu congressului dela Berlinu, nu amu incetatu a trage luare-aminte a publicului cititoriu romanescu la cestiunea danubiana, nu numai că la una ce ar interessa pe lumea comerciala, ci si din tote celealte puncte-de vedere. Noi adeca ne-amu fostu dedat multu mai de inainte a o considera totodata de eminentu politica si cestiune nationale.

In a. 1834 fusese o seceta de cele mai din cattu se intempla in cattu o suta de ani. Pe atunci susu in cetatea Belgrad domnia semilun'a si pasi'a gubernatoru era unu omu care nu bea vinu, dara bea forte bucurosu „champania“. In miediulu verei, pre candu campiile erau rosii de seceta, comitele Stefanu Széchenyi, pe atunci omu in flórea vietiei, apare dintru odata in carantin'a dela Orsiova (Zupanek), unde pe atunci era dr. Paul Vasiciu medicu alu carantinei. Spargètori de pétra si alti argati, cum si cattu ladi cu sticle de champania veniau in urm'a lui. Preste puçinu com. Széchenyi trecendu Dunarea merse la pasi'a că óspetu. Ambii erau ómeni caroru le placea se traiésca bine si se pusera pe ospetate. Intr'aceea mineurii se apucara se dea stàncelor din apa gauri cattu s'au potutu mai multe si se le indope bine cu pulbere de pusca. La unu momentu datu, dupace se desiertasera mai multe sticle de champania in Belgrad, se audu si din albi'a Dunarei detunaturi cumplite. Bolovani sau roce cattu caii si camile sariau in tote partile. Mineurii dedesera focu la tote. Ei inse prea s'au grabit. Pasii'a satulu de champania, adormise pe divanu. Detunaturile l'au destepatut si bagatu in spaima; elu crediuse că se descarca tunuri de artileria. In scurtu ii vine scirea despre cele intemplate.

„Ce ai facutu ungure?“ intrebă pasi'a pe Széchenyi; acesta inse sciu se'i inbländiesca mani'a, in cattu turculu ii dise numai: Scii tu mei ungure, că acelea detunaturi potu se fia audite prea bine in Stambul si atunci unde'mi va sta capulu meu? ele inse voru petrunde la St. Petersburg, la Londr'a, la Paris si voi unguri si nemti aveti se dati de draculu.

Széchenyi cugetase dacă v'ea numai la facilitarea corabierei cu vapora, se incepuse la 1830 pe Dunare, dara int'le pericule mari; pasi'a inse sciu prea bine que lucruri, ánt'ca Europ'a se pote desti. Jo se nu sufere monopolisarea Dunarei, in cattu turci este o creditintă. „Candu se voru sparge Portile-de feru (stancile) din Dunare, se va sparge si aperati'a otomana.“

Cestiunea politica si de statu remanea Dunarea cattu va fi lumea lume, era natiunile locuitorie de alungulu si pe o parte si alt'a voru rivalisa in veci asupra ei, precum au rivalisatu in mii de ani trecuti, nicairi inse că pe distanti'a dintre Portile-de feru pana in marea negra.

Se nu mai fia nici-o causa alt'a in Orientu, cestiunea Dunarei este de natura a produce din nou conflagrare européna. Intocmai asia se intielege ea in Vien'a, in Budapest'a, in Berlinu si preste totu. Libertatea navigatiunei si a comerciului ar fi in sinesi causa prea indestulata pentru conflicte'

R o m a n i a .

Dupace s'a decisu revisiunea constituuienei, sau adeca schimbarea catorva articolii din trens'a, pe cari 'iamu aratatu intr'unu altu Nru din anulu espiratu, camerele actuali legislative se voru dissolvá si se voru publicá alegeri noue pentru constituanta. Mai inainte inse camerele actuali au se repetedie decisiunea loru din 15 in 15 dile pana de trei-ori, declarandu ca ele recunoscu necessitatea revisiunei; dupa aceea inse trebue se vina alte camere alese din nou, a caroru missiune este a imprimi dorint'a celei legislative, adeca a revedé, a schimbá, inse nu mai multi articlui, decat numai acei aratati si denotati de catre vechile camere. Totu atatea mesuri acestea prevedute in constituuienea din 1866 si luate cu scopu de a nu mai suferi se se faca in asiediametele fundamentali ale statului schimbari cu usioritate, necumpanite si nejudecate de ajunsu, sau schimbari, care se deschida despotismului usi pe din apoi, sau se lase locu anarchiei.

Fiindu-ca legislativele se desfacu, este la loculu seu, daca cu inceperea anului unele diarie mari arunca ochii inapoi nu numai preste anulu espiratu, ci preste intregulu periodu alu legislatiunei acesteia. Nu ca dora acelea camere nu aru fi potutu face si mai multu pentru tiéra, daca o parte considerabila nu ar fi mersu asia neregulat la siedintie, cu totu ca in Romani'a li se scadu diurnele, nu ca in Ungari'a, dara fiindu-ca ele au desbatutu si votatu cateva lucruri in adeveru de importantia mare, "Romanulu" din predio'a anului nou le face urmatorea revista:

"In timpul acestei legislaturi s'au facutu in adeveru cele mai mari acte nationale: este destulu se citamu recunoscerea deplinei nostre independentie si proclamarea regalitatiei.

Modulu cu care s'a aplicatu tractatulu dela Berlin, fara nici-o paguba pentru tiéra, de si vorbindu la dreptulu, nu ceea ce au facutu camerele voi acelu tractatu, este pote cea mai mare gloria a legislaturei actuale.

Ea a intreprinsu in acelasiu timpu doue mari opere nationale:

Ridicarea poporatiunilor agricole.

Emanciparea economica a tierei.

Nu vomu citá numeróse legi facute spre a veni in ajutoriulu poporatiunilor agricole; ele sunt presente in memori'a fiacarua si cu alta ocasiune le vomu enumerá pe totu, aratandu in acelasiu timpu si sistem'a in care s'au facutu.

In ceea ce privesce emanciparea economica, s'au votatu numeróse legi, pe care le vomu enumera asemenea intr'unu articolu speciale; pentru astazi ne vomu margini se amintim celu mai mare actu de emancipare, rescumperarea caliloru ferate, care s'a facutu nu numai fara nici-unu sacrificiu, dara si chiaru cu unu folosu immediat pentru statu de mai bine de 32 milioane, fara a se tiné séma de folosulu ce resulta pentru tiéra si pentru statu din esplorarea caliloru ferate prin romani, pentru indeslulara proprietorului nostre interesse economice.

Totu sub aceste camere s'au redusu unele imposite; s'a redusu si in curendu se va desfiintá inic'a contributiune personala, care nu apasa decat asupra celui seracu si mai cu séma asupra tieranului, care traiá sub amerintiarea neincetata a sfertului.

Totu sub aceste camere s'a regulatu datoria publica, cu reducere de milioane asupra dobendilor, pe cari mai inainte statulu se indatorase a le platit.

In privirea marilor imbunatatiri facute in acesta privire, gasim in "espunerea situatiunei financiare a tesaurului publicu pe anulu 1882-3" lamuriri, cari probédia nu numai ca finantile tierei sunt in cea mai buna stare, dara si ca ministeriulu de finantie are fericirea de a posede barbati, pe atatu de capabili, pe catu si de devotati insarcinarelor loru.

Nu ne potemu oprí de a reproduce cateva renduri din acea espunere care, dupace da cifre si calcule, inaintea carora ori-ce contestatiune trebue se amutiésca, conchide in modulu urmatoriu:

"Resumandu situatiunea detoriei pentru lucrari de utilitate publica, vedem ca, in acesti din urma sié ani, s'au esecutatu lucrari de cali ferate pentru sum'a totala de 49 milioane 285.730 lei 66; s'au afectat la cheltueli estraordinarie pentru armarea tiérii 20.500.000 lei: sicu totu acestea anuitatea datoriei publice nu s'a sporit decat cu 842.172 lei, reducendu-se — in schimb — terminulu de amortisare alu caliloru ferate Verciorov'a-Romanu, dela 81 la 44 ani."

Si mai departe:

"In fine: s'au rescumperatu calile ferate Ro-

manu-Verciorov'a, reducendu-se terminulu de amortisare dela 81 la 44 de ani, scandandu-se si anuitatea cu 711.000 in terminu de midiulocu;

"S'a consolidat datoria flotanta (deficitulu constatat la finea anului 1876 si costulu liniei Ploiesci-Predealu);

"S'a convertit bonurile domeniale si imprumutulu cu obligatiuni rurale;

"S'a versatu 6.000.000 lei pentru constituirea capitalului Bancei Nationale si alu caselor de creditu agricolu;

"S'a creatu unu materialu considerabilu armatei;

S'a construitu lini'a Marasiesci-Buzeu;

"S'a efectuat o mare parte din lucrarile de constructiune ale liniilor Adjudu-Ocn'a, Bud'slani si Teleg'a-Campin'a.

"Tote aceste fara a se impune nici-o sarcina bugetului."

Din aceste linii, cari n'au nevoia de nici-unu comentariu, si pentru cari de altumintrea trimitemu pe cititori la insemnat'a lucrare publicata de ministeriulu de finantie, din aceste linii, dicemu, se dovedesce inca o mare imbunatatire realizata pentru tiéra sub camerele actuale. In acesti patru din urma ani s'au facutu lucrari publice, de o insemnatate, de care nici idea nu se avea mai inainte; si aceste lucrari s'au facutu tote, nu prin concesiuni date la straini, ci numai prin romani si pe jumetate pretiu pe catu au costat lucrarile facute in tiéra prin straini.

Si intru acésta s'a facutu emanciparea economica, despre care amu vorbitu mai susu.

Oper'a camerelor actuale este dura mare; activul cu care ele se infaciósiedia inaintea natuinei este bogatu. Cu totu acestea, multu se cere dela celu ce multu a facutu."

— Se vorbesce de reorganisarea arsenalului armatei.

Unu ingineru ar fi se plece, in forte scurtu timpu, in strainatate, pentru a visita institutiunile similare din Occidentu si a prezenta apoi unu raportu, sustinutu cu planuri si devise, asupra imbunatatirilor devenite necesarie la arsenalulu armatei nostre.

(,Nat.")

— Nu sunt semne bune. Cu totu desmintirea foilor rusesci, se confirma scirea despre hotarirea gubernului din Petersburg de a repará de primavéra lini'a ferata Bender-Reni. Acésta reparatiune se va incepe in lun'a Februarie. Dn. ingineru Siubin a sositu la Chisineu si va incepe se elaboredie unu proiectu nou pentru a marí celu puçinu intreitu miscarea pe acésta linie. Materialulu trebuintiosu se va trimite din Petersburg.

(,Resboiu.")

— Marirea artileriei. Pentru anulu viitoru 1883—84 s'a prevedutu in bugetulu ministeriului de resboiu inca trei regimete de artileria pe langa cele cinci acum in flinta.

(Dobrogea.) Cultur'a pamentului in a. viitoru 1883/4 pe teritoriulu remasu statului, dupa delimitarea facuta locurilor particolare, este permisa fiacarui locuitoriu sub urmatóriile conditiuni:

a) Cei ce voru voi se cultive pana la 25 hectare (49 1/2 pogóne) esclusiv, se declare mai inainte, inscrisu la primari'a respectiva.

b) Cei ce voru voi se cultive dela 25 hectare in susu, se se faca aceste declaratiuni prefecturei.

c) Plat'a pamentului declaratu ca se va cultivá, va fi de 4 lei de hectaru, si se va face la 31 Iuliu 1883.

Pentru ori-ce di de intardiare se voru plati procente de 10%.

Aceste dispositiuni le publicam spre cunoscint'a cultivatorilor de pamentu, spre a se conformá loru. (,Farulu Constantiei Nr. 110 din 1882.)

Bacalaureatulu in litere si sciintie*) (regulamentu.)**Titulu 1.****Sessiunile examenilor.**

Art. 1. Facultatile de litere si sciintie procedu pe fia-care anu, in doue sessiuni, la examenile de bacalaureat in litere si sciintie.

Examenile sunt publice si ce facu in Bucuresci si Jasi, in localulu universitatiei.

*) Bacalaureat in Franci'a si in Romani'a este ceva mai multu decat ceea ce se dice in Austro-Ungari'a examenu de maturitate. In interesulu junimeei si alu parintilor amu credutu necessariu a comunica regulamentulu acesta din Romani'a si pentru cei dincoce de munti cu atatu mai virtosu, ca anume in ginasiali superiori difera chiaru si unele studie, si ordin loru.

Red. „Obs.”

U n g a r i a .

Budapest'a. In sfer'a legislativa a Ungariei si intembla forte raru cate o epoca scurta, precum este acésta dela 1 Jan. incóce, in care lucrurile parlamentarie se curga asia netedu ca tocma acuma. Vreo trei legi se votara fara certa. Ce e dreptu ince, o atmosfera politica innecatiosa si misteriosa apasa tare asupra spiritelor in societatea superioara si in legislativa. Ceea ce a batutu mai multu la ochi este, ca contingentulu de recruti s'a votatu fara nici-o certa. Se fiindu-ca e vorba de recruti, reflectam pe junime si pe parinti, ca liste de pre cei trei ani 1863, 1862, 1861 se espunu preste totu pe la casele comunali si municipali pe cate 2 septemani pentru tota lumea, pentru ca se le vedia oricine si toti cati credu ca au causa de reclamatu, se reclame nesmintitul la terminu, si apoi se nu se vaiere si caoie ca n'au sciutu, se'si caute la terminu.

O B S E R V A T O R I U L U.

Sesiunile se tînu: prim'a la 15 Juniu si a dou'a la 15 Septembrie.

Nici-unu altu exameniu in parte sau colectivu nu pote avea locu in afara de epocele mai susu hotarite.

Titulu II.

Juriulu eximinatoru.

Art. 2. Juriulu eximinatoru se va compune din celu puçinu siése professori si din rectore care va fi alu siéptelea.

List'a loru se va forma de rectorulu universitatiei, celu puçinu cu 15 dile inainte, si se va comunica fia-carui din membri.

In casulu candu juriulu nu se va potea completa cu professori ai facultatilor de litere si sciintie respective, sau candu dupa constituirea juriului, unu membru pentru casu de bôla sau fortia-maiora nu va mai potea luá parte la lucrari, presiedintele va chiama in juriu, dintre professorii celorulalte facultati, sau dintre professorii liceali.

Rectorele lipsindu, va delega pe unulu din membrii juriului spre a-i tîne loculu.

Art. 3. Professorii cari dirigu institute de invetiamentu secundaru, precum si cei ce dau lectiuni de studiile liceale in institute private, sau prepara de bacalaureatu, nu potu se faca parte din juriulu eximinatoru.

Titulu III.

Condițiunile de admissibilitate la examenu.

Art. 4. Candidatulu care a urmatu in scólele publice, fia in tiéra, fia in strainata, nu va fi primitu la examenlu generalu de cătu numai daca va presenta unu certificatu, că a facutu liceulu complectu.

Art. 5. Candidatulu care va fi urmatu studiile a casa sau in institute private va justifica mai ântaiu, că a depusu examene regulate la finele celor din urma doi ani de studii la unu liceu alu statului.

Art. 6. Ori-ce candidat de bacalaureatu trebue se depuna in terminulu hotaritul prin art. 9 din acestu regulamentu, la secretariatulu universitatiei unde are intentiunea a trece examenulu, urmatorele documente:

a) Actulu de nascere, legalisatu in regula si constatatoru, că e in vîrsta de 16 ani celu puçinu.

b) Actele prevedute in articolele precedente 4 si 5, cum si unu certificatu de notele obtinute la finele anului pentru fia-care clasa liceala, candidatii preparati in particularu numai pentru class'a VI si VII, liberatul de directorulu liceului unde elevul a urmatu sau numai a depusu examene de aceste classe.

c) O cerere conformu modelului a) sau c) aci anexatu, scrisa intréga de mân'a candidatului, semnata cu numele si pronumele seu, si daca e minoru visata de tatalu sau epitropulu care autorisa cererea. (Vedi modelulu b).

Art. 7. Semnatur'a tatalui sau a tutorelii candidatului minoru, trebue se fia legalisata de primaria locala.

Art. 8. Registrulu de inscriere este deschis cu 15 dile inainte de inceperea sesiunei.

Elu este inchis la 6 ore sér'a in diua arata mai susu că terminulu inscrierei legale.

Art. 9. Ori-ce candidat inscris in modu regulatul va trebui se fia eximinatoru in sessiunea pentru care s'a inscris.

Art. 10. Rectorele universitatiei dupa ce a formatu list'a elevilor admisibili la examenu si a constatatu versarea taxelor prevedute sub titlu IV, indica prin secretarulu cancelariei, candidatiloru, diu'a in care se tréca examenulu.

Art. 11. Fia-care candidat immediatul, inainte de a incepe examenulu, scrie si semnézia in prezent'a secretariului intr'unu registru specialu, visatu si parafatu de rector, o declaratiune conformu modelului liter'a D. Secretariulu verifica identitatea semnătarei si a scrierii, confruntândule cu ale cererii adressedate rectorelui.

Art. 12. Ori-ce candidat care fia scusa, judecata valabila de juriu, nu responde la apelul numelui seu, in diua ce i s'a fixat, remane amanatu pentru acea sesiune.

Sciri din strainata.

Din Itali'a se adeverédia scirile rele in proporțiuni crescende. Mesurile aspre luate de cătra guvernul asupra iridentistilor au irritat si mai tare spiritele; apoi fiindu-că italiani se afla in număr mare si pe la cetatile maritime in Franci'a, cei cari nu'si vérsa man'a loru in Itali'a contra

Austro-Ungariei, ajunsera tocma la Marsili'a, unde s'au adunatu nòptea la resiedint'a consulatului austriac si dupace au scrisu pe parete cu colóre négra căteva spurcatiuni si amerintiari, care nici nu se potu reproduce in press'a monarchiei nòstre, au mai facutu si alte batjocuri la faç'a locului.

In Irlandi'a se mai descoperi din nou unu complotu intinsu mai preste tòta tiér'a si atât de periculosu in planurile sale, in cătu au inceputu se creda multi chiaru si dintre anglii, că acea tiéra nu va vedea pacea cu ochii, pâna candu autonomia ei nu va fi restaurata intocma precum o voru irlandii.

Din alte tieri straine nu avemu de patru dile sciri de acelea, a caroru cunoscentia se interesde la momentul pe publicul nostru, afara dôra spre a ne serví că curiositate.

Ajunulu craciunului in 5/11 1883 in Desiu.

In midiulocul suferintelor nedrepte impuse de adversarii politici, de pseudo liberalu domitoru, déca mai avemu căte unu momentu consolatoriu, acela ne vine numai in dilele create cu votulu unanimu alu crestinilor adeverati aderinti, sinceri a religiunei dictate de mantuitorialu nostru Isusu Cristosu !

Acésta trebuie se-o recunoscă in momente binevenite si aceia, cari crescuti cu idei moderne, desconsiderédia multu puçinu stravechile datine religiöse romane ! pre unif că acestia trebuie se'i compatimim, si se sustînem pentru istoria adeveratilor romani memori'a acelora, cari conservédia moravurile religiöse strabune !

E cunoscetu, că poporul romanu diu'a nascerei lui Cristosu o serbédia cu cea mai mare pietate, si si ajunulu dilei acestuia cu colindele cele frumose poporale :

Câte serbatori pe lume
Nu'su că craciunulu cu nume
De frumosu,
De voiosu
Si de veselosu !

Ce face inse inteligenția romana, cum petrece acésta preseră preste totu? nu voiu se amintescu, nu voiu se amestecu veninu in pocalulu din care vrea fia-care se bea; me marginescu numai la o consolare dulce pentru unele familii din acésta preseră solemnula.

Ce face inse inteligenția din Desiu?

Dela anulu 1862 ocupandu sp. d. Gabrielu Manu postulu de jude supremu alu comitat. Solnocu inferiore, că fostu teologu, si astadi advocatu, plinu de zelul pentru sustinerea datinelor romane, si unu iubitoru fara asemeneare alu tinerilor romani, dela asideria sa aicea au indusu, recte revindecata datin'a vechi'a, că in preser'a craciunului se vina tòta inteligenția la cas'a dsale, si se colinde. Colindatorii inteligenți fură primiti totudeauna cu cea mai mare bunavointia la mésa dsale ospitala, si dupa ospetiul ce se cuvîne pastorilor din Vîfleimu vestitori de nascerea mantuitorului, d. Manu iau condusul pre rîndu la toti inteligenții romani, in cătu si aceea, caror'a le era straina, neasteptata acésta surprindere, se impacara, si o imbratiosara, si o latira spre bucuria tuturora si spre admirarea strainilor, cari asemenea se aflau incantati de acésta datina religiösa frumosa, intr'atata, incătu in anii urmatori participara si unii dintre magiari la acésta, si sciu, că odata diu trup'a colindatorilor de vreo 40 insi, jumatare era magiari la més'a dlui advotatu.

Asemenea amu petrecutu si preser'a craciunului din anulu acesta, pre candu inteligenția mai tinera infatiosându-se la dn. protopopu localu Joane Velle, sub conducerea acestuia la 7 ore sér'a ne presentaramu la cas'a dlui Manu cu colindele nòstre religiöse.

O ce veste minunata
Astadi nòua ni se arata,
Că-a nascutu pruncu
Din spiritu santu
Vergur'a Mari'a !

Si lumésca de dn. Marienescu :

„Coboritau, coborit
Domnulu santu pe acestu pamantu,
Pre o di de serbatore,
Candu resare santulu sóre !“

Dupa care urmă totu datin'a vechia, o més'a familiară, la care ne petrecuram in timpu mai bine de un'a óra; de sine intielegandu-se, că domnulu casei tinu toastu pentru conductoriulu canticelor si membri acelora, cari astadata au constatuit din urmatorii dd. Petru Muresianu, Georgiu Grădescu, Ioanu Cipu, Iuliu Podóba, Carolu Cetì si Joanu Popoviciu, era d. Velle toastă pentru domnulu si domn'a casei, carii că totudeauna ne primira cu tòta bunavointia si afabilitatea, indulcindu stimabil'a domn'a cu piese romane jucate pe forte-piano.

Observu, că sub decursulu petrecerei canticelor mai esecutara deosebite colinde si doine romane.

Si nu potu a nu amenti, că d. Manu in toastulu seu accentua cu multa seriositate necessitatea conservarii acestui usu, incătu presentii cu insufletire asurara, că totudeauna sub ori-si ce imprejurari, voru susține serbarea acestei preserii, care de astadata se inchia la cas'a dlui advotatu cu dorintia exprimata, că se revedem in anii urmatori si se continua la sp. d. Vasiliu Hossu jude reg. cu asemenea modalitate si ospitalitate, proprie romanului.

Este de doritu, că asemenea serbari religiöse, nationale, se nu lipsesc delu nici-o casa romana, si că in totu loculu se primescă căte unulu din inteligenți conducea si conservarea moravurilor stravechi romane

pentru a ne sustînem totu ce e bunu si frumosu din ereditatea strabuna; cu deosebire in partile locuite de popóra micșe cum e si Desiulu.

Tari in credint'a si in religiunea nòstra strabuna, se conlucrămu la solidaritatea si pre terenulu religiunei, care ne-au fostu odata scutu principale alu conservarei nationalitatii nòstre !

Se tñemem toti la olalta, se nu ne dàmu nici-odata !

E de doritu cu deosebire, că asociatiunile se ajunga la aceea convictiune, că in locul unor stipendii pentru academisti, se asemnedie sume cătu mai mari de ajutóre pentru scóle confessionale centrale in partile mai multu amerintiate de hidra magiarismului, că se avemu ocazie a dâa si fetițelor nòstre o educatiune mai romanescă, si că se se convinga, că si inteligenția din acestea parti si fe-neile nòstre iubescu si preferéda conversarea in limb'a dulce romana, la care a petrunsu dorulu poetului moldovanu George Sionu :

Multu e dulce si frumosă
Limb'a ce o vorbim,
Alta limba armoniosa
Că ea nu gasim.
Salta anima 'n placere
Candu o ascultam;
Si pe buze aduce miere;
Candu o cuvântam
Romanasiului 'i place
Că sufletulu seu.
O vorbiti scrieti romanesce
Pentru Dumnedieu."

Numai se li se dea ocazie a o poté invetia, că-ci cu durere trebuie se observu, că in casele unor famili dintrre fruntasii romani din acestea regiuni, inca mai domina limbi' straine; in asemenea casu se sperédia, că membrii asociatiunile amentite din regiunile curat romanesci ale Sibiului si ale Brasovului etc. voru frecuentá pe viitoru in numeru mai mare adunarile din locurile mestecate, si cu dialectulu loru celu dulce sonorul romanescu, numai voru entuziasmá pre publicul din acestea parti desconsiderate ! Se aratâmu cu totii interessarea nòstra pentru prosperarea si cultivarea limbii si a nationalitatiei nòstre in fapta, că cunoscendune in persoana se ne ambitionam la comuna conlucrare spre scopurile romanismului.*)

Desiu, la 9/1 1883 st. n.

Sîreganul.

Corespondentie particularie ale „Observatoriului“.

Dieces'a Gherlei, comit. Maramurasiului.

Reuniune invetiatorescă. — Urmările anatemisarei memorandului din Sibiu. — Vicariatulu Maramurasiului.

Intre cele multe dile amare căte le petrecem in acestu comitat alu anatemeloru fórte arare-ori ne researe si căte o di de bucuria; intre acele puçine se pote numeră cu totu dreptulu si dio'a de 8 Januaru a. c. st. n., de-óre ce in aceea s'a facut incepertulu pentru infinitarea reuniei invetiatorilor romani din Maramurasi. Prin oficiulu vicarialle pe 8 l. c. st. nou au fostu conchiamati la adunare constitutória toti docentii marmatiani, si invitati si preotii. Adunarea s'a tñutu in Sigetu in sal'a comitatului, sub presidiul rever. dn. M. Kókényesdy admin. alu oficiului vicariale, fiindu de facia la 30 docenti si 8 preoti; au lipsitul preste 20 docenti si multi preoti, dura pe multi 'iau retinutu departarea si frigulu celu mare, de care n'am scapatu nici in sal'a comitatului, neingrijindu-se nime de incaldirea ei; dura fiindu frig, cu atâtua mai iute s'a gatit cu lucrul, primindu-se de adunare cu puçina modificare statutele facute cu acelu scopu, adeca pentru reuniune, inca in anulu 1875. Remane că acelu proiectu de statute se ajunga la ordinariu si la gubernu spre aprobat.

Infinitarea acestei reunii este o dobênda nespusu de mare pentru toti marmatianii, de-óre ce in adunarile acelei reunii se va pote face multu bine pentru invetiamentu, pentru deșteptarea docentilor, si in urma pentru deșteptarea multora, carora le place a dormită si a manca frumosielu prescur'a, fără a miscă ceva si pentru binele comunu alu poporului.

Dorim, că reuniunea se sustea si se inflorésca totudeauna !

*) Pasagele din urma ale acestei corespondentie inspirate de altumentrea de unu mare zelu romanescu merita a fi examineate mai de aproape. Se mérge sibiienii si brasovenii pe viitoru in numeru mai mare la adunari care se tñu in locuri amestecate ? Prea bine; las' inse că mersulu in fiacare anu in numeru mai mare costa bani, multi bani de drumu; las' că anume dela 1867, adeca dela dualismu incóce, in regiunile dintre Murasiusi si Somesiu si s'au tñutu cele mai multe adunari anume: in Clusiu, Siomcuta, Nasaudu, S. Reginu, Simleu, Gherla, Turda, Desiu, dura apoi locuitorii de nationalitate romana tocma in comitatele intrunite Solnoc-Dobac'a si Bistritia-Nasaudu se afla in majoritate immensa; pe lângă acésta in aceleia tñuturi aveti o episcopia dela care odinióra se astepta se faca minuni, aveti si scóle multe si fórte bune in Nasaudu; la ambele locuri inteligenția concentrata, de 7-8 ani aveti si foi periodice; in fine ve landati mereu cu cleru trecutu prin 15 classe, si cu buni predicatori. Care se fia adeverat'a causa ce ve dictă in pén'a Dvóstra expresiunea fórte grea de: „partide considerate“? Vorbirea frumosa a limbii se castiga si prin conversatiune, dura si prin lectura romana esca buna si multa. Hei, airea este locul reului la Dvóstra, cu totul ariea. Nici asia amestecati, nici asia saraci nu sunt clasele inteligente din aceleia regiuni, pentru că se ajunga la atâtă desolatiune, fără cea mai grea cauza invecită.

Red.

Este secretu publicu pe aici, cumcă comitatulu acesta se administra de vestitulu domnului Gavriliu Várady; comitele supremu, vice-comitele si ceilalti dela densulu primescu poruncile; dela densulu a venitul si ide'a anatemisarei memorandului, si densulu le va planui si urmarile anatemei. O urmare o vedemui dejă: persóna a antaia bisericésca din Maramurasiu, vicariulu nostru, care totudeauna a fostu membru alu comisiunei comitatului, astadi e sertiatu din acea comissiune si in loculu densului alesu unu unguru cu gura mare. Dara astă a e numai un'; gurile rele graiescu, că se va scôte din oficiu si vice-comitele si chiaru vestitulu szolgabiró, nu Vincze, ci Vintiu Julius, romanu de origine si teologu absolutu alu diecesei Gherlei Adeca Negrii si-au implinitu datorintiele sale, negrii se potu duce. Se pote intemplă si acesta forte usioru, că-ci acei domni pierdiendu'si popularitatea inaintea romanilor, éra ungurii dorindu a posiede oficileloru cu venituri bune, la alegerile venitóriei ii voru scôte din oficiu in forma că pe vicariu din comissiunea municipala. Asta le va fi resplat'a pentru servitiile facute la porunc'a din susu. Dorerosu lucru, mai alesu daca ne aducem aminte, că ambii acei domni au crescut cu pâne romanescă si averile frumose ce le au, sunt curata romanesci. Urmasi loru in deregatoria voru fi unguri, si anume se graiesce parte numai intre culise, cumcă vice-comite ar dorii se fiasusu laudatulu domnului G. Várady, si pote că va reesi. Atunci apoi se faca dñulu Vintiu espouseuri, cumcă elementul romanu e in destulu consideratu la deregatoriile tieri!

Altcum chiaru si aici in tiér'a anatemei, unde se dice că suntemu considerati, éca cum stamu: pentru 60 de mii romani — la tribunalulu regescu nu e nici-unu jude romanu, nici altu oficiu mai de rangu, ci unu cancelistu si nisce diurnisti romani, dara si acestia vai de ei, figurézia numai că interpreti la pertractari. La comitatul in centru unu fiscalu de comitatul, romanu, Dr. J. Mihali, la tribunalulu orfanilor unu notariu St. Rednicu ginerele fostului vicariu Ioanu Popu; la judecator'ia singulara nici-unu romanu. Acésta e dura considerarea cea mare si exultante laudata de dn. Vintiu! Dara am uitatu: vice-comitele inca e romanu! Éta dara 60 de mii romani in centru la comitatul au 3 deregatori romani si unu vicariu scosu din comissiunea municipala. O anatema, anatema!

Este la noi in Marmati'a o atia, care de cîte ori e lipsa de romani, se unge cu miere si cu aceea se prindu romanii că si muscle; atia asta dulce e vicariatu romanu marmatianu.

Totu marmatianii aru dorii, că vicariulu loru se resiedă in centrulu comitatului in Sigetu. Pâna acum resiedint'a e pe sate; dreptu-aceea marmatianii au totu petitionat se se dotedie parochia romana din Sigetu, că se pote subsistă acolo unu vicariu. Acésta dorintia s'a ajunsu cu jertfa subscrivatorilor pentru legea scolară magiara. Acum ar fi de lipsa si biserica; vine aproape memorandulu; faceti anatem'a, si veti capetă si biserica; si noi amu anatemisatu, dara biserica nu vomu avé, si vicariulu nostru va mai siedea totu pe la sate. Este inse bine asia. Oh, de nici n'aru fi cerutu marmatianii in veci dotarea parochiei romane din Sigetu, si de n'aru dorii in veci mutarea vicariului la Sigetu, ci far lasă se resiedă pe sate, unde daca va avea ânima, va potea fi independente si va poté face multu bine bisericiei si natiunei sale; ba ar trebuí că fratii pr-oti, poporanii si bisericile se compuna unu fondu de 5—6000 florini, din interesele caruia se se dea vicariului o remuneratiune de 400 fl., in loculu celor 400 fl. ce'i dă statulu, si atunci ar fi mai bine de noi; vicariulu ar fi alu nostru, nu si alu nostru, si alu celor dela poterea cea lumésca. Aceia cari la adunarea teatrala in cîteva dile au adunat si jertfitu preste una mîie de florini, óre n'aru potea in 5—6 ani se faca capitalu de 6000 florini? Se pote, numai vointia se fia.

E dorerosu lucru si acela, că nu ni se denumesce vicariu actuale, ci de 5 ani avemu numai locutitoriu de vicariu, administratore alu oficiului. Óre nu e si acésta o atia dulce? Altcum nu ne miram de acésta, că-ci la Gherl'a acum sunt placute interimalitatile, profesori interimali, protopopi interimali, vicari interimali; óre nu vomu ajunge adi mîne se vedemui canonici interimali si vladicii interimali?!

Unu marmatianu.

Nota redactiunei la acésta coresponzientia. Pentru lumin'a moderata ce se revîrsa din acésta informatiune preste lucrurile din comitatul Marmatiei, publicul va fi de sigur recunoscatoriu domnului corespondente, că si noi. Partea prima a informatiunilor, pricepem si ni-o esplicam cu totii, o aducem si in combinatiune cu decorarea domnului Mihalca intemplata dilele trecute, ba inca si cu denumirea de consiliariu regescu a lui Hunfalvy, care a escelat prin tavalliturile date numelui romanescu. Ceea ce nu va pricepe nici-unu omu cu minte intréga, este miserabil'a intriga ce se jóca cu postulu unui vicariu episcopal greco-catolicu in dieces'a Gherlei. Mai sunt lucruri in dieces'a Gherlei si in a Oradei, pe care nu le pricepu nici chiaru preot din alte diecese greco-catolice. Vicari in diecesele greco-catolice romanesci mai sunt alti patru, la Fagaras, la Hătiegu, Siemleu, Nasaudu, éra la gr-resariteni este unu vicaria in archidiecesa, in centru la scaunulu archidiecesanu si altulu alu episcopiei dela Aradu in Oradea-mare. Acei vicari isi au fiacare cerculu loru de activitate curatul bisericésca, definita si circumscrisa exactu, fara nici-unu respectu la currentulu politicei militante; acésta este tréb'a fiacarua că cetatiénu alu statului, a participa sau nu, la afaceri politice. Se pare inse că cu vicariatulu din Marmati'a se face o exceptiune din cele mai gretiose si umilitorie pentru biserica greco-catolica. Sau ce? In tota acea diecesa vasta a Gherlei cu 502 parohii si 319 filiale, se nu se afla unu singuru parochu, care se merite a fi inaintat la rangu de vicariu? Joculu misteriosu ce se vede acilea prea e transparentu. Vener. consistoriu din Gherl'a se'si traga prea bine sam'a, că nu cumva in douedieci de ani din 60 mii

romani gr.-catolici se remana nici cu siese mii de suflete, că-ci mesuri de cari se iau in acea diecesa, ducu, de si pe cali sucite si intortocate, de sigur la resultate diametralu opuse la cele ce se astépta. Nu veti avea gr.-catolici nici gr.-resariteni in Marmati'a, ci veti avea numai calvini că Várady, Lonyai; chiaru si pâna acum comitatulu este calvinitu că in dilele lui Rákoczy. A magiarisa, semnifica puru si simplu a calvini. Ve place asia domnilor catolici?

Sciri diverse.

— (Sibiu). Adunare fórte interessanta avemu aici de dôue dile, la care tragemu luare aminte a toturor proprietarilor mari si mici. Functionarii dela catastru si 18 delegati de ai proprietarilor regionali, s'a adunat dupa terminarea pretuiurilor si a classificatorilor de pamant, spre a se consultă asupra resultelor laborei de cătiva ani. Dupace se voru aprobată la timpul seu si in cătu se voru aprobată, isi va primi fiacare proprietarii col'a, filer'a, chisovulu, documentul la mana, dupa care daca va crede că are cauza de reclamat, se si reclame, in tota regul'a, se nu adorma cu col'a in mana, se nu se destepte cersitorii din omu cu avere. Éca ocasiune minunata, la care preotii si alti carturari ómeni onesti potu se se faca cei mai mari binefacatorii ai poporului. Invetitori pentru Ddieu pe ómeni, că se puna bine ori-ce chartia oficioasa le vine in mana, se nu mai aprinda focul eu ele, si femeile se nu'si mai invelue caierulu, nici se copere óle cu chartii de cea mai mare importantia pentru famili'a loru, sau se invelue brandia si slanina in trencsele. Daca nu sciu carte, se mérga la ómeni cari sciu carte multa, apoi in casu de asia, dela aceia la vreunu advocat activu si omu cu fric'a lui Ddieu. Se fumu cu ochii in patru, destepți, privighiatori, că dupa catastru voru imbuldă si mai tare commassatiunile si dupa acelea corectur'a cartiei celei mari, cum ii dicu francesii, Grundbuch cum ii dicu germanii.

La Clusiu inca s'a tinutu adunare catastrală. Rogamul pe barbatii de specialitate, că se nu'si pregete a informa pe publicu despre lucrari că acestea, care taia afundu in existenti'a locuitorilor; altmentrea vocatiunea pressei periodice nu ar avea nici-unu iniilelesu pentru massele poporului.

— (Scóolele in Francia). Ministeriulu instructiunii publice a publicat o interesanta statistica, acea privitoria la scóolele construite in Francia dela anul 1877 si a scóolelor ce sunt a se construi.

Éca acésta statistica:

In anii 1878 pâna la 1881 inclusu, s'a construitu in Francia, pentru 27.287 comune, 41 scóole superioare, 3.406 scóole de copii, 2.607 scóole de fete, 2.203 scóole mixte si 301 sali de asilu; aceste constructiuni reprezinta o cheltuélă de 170.986,269 franci, din care statul a datu 58.775,853 franci.

S'au inifintat 65 scóole superioare, 3.821 scóole de baiati, 2.209 scóole de fete, 2.281 scóole mixte si 344 sali de asilu; cheltuél'a totala este de 25.271,752 fr., la care statul a contribuit cu 7.096,751 franci.

In fine mobilierulu scolaru a fostu reparat si completat in 86 scóole superioare, 5.329 scóole de baiati, 3.238 scóole de fete, 2.769 scóole mixte si 508 sale de asilu; cheltuél'a totala este de 6.461,394 franci, la care statul a contribuit cu 1.295,952 franci.

In Alger'a, numerulu totalu alu scóleloru construite in aceeasi perioada a fostu de 130, acela alu scóleloru inifintate de 209 si in 180 de scóole s'a completat si reparat mobiliarul.

Sunt a se construi inca in Francia 791 scóole superioare, 6.280 scóole de baiati, 10.504 scóole de fete, 6.901 scóole mixte, 3.099 sali de asilu, pentru care se va cheltui 619.065,725 franci; — numerulu scóleloru a se inifintă este de 159 scóole superioare, 5.211 scóole de baiati, 3.289 scóole de fete, 2.864 scóole mixte si 588 sali de asilu; cheltuél'a totala va fi probabilu de 64 milioane 000.993 franci.

In fine cheltuelile ce sunt de facutu pentru mobiliaru sunt evaluate la 23.693,635 franci pentru 586 scóole superioare, 10.508 scóole de baiati, 10.465 scóole de fete, 7.285 scóole mixte si 2.112 sali de asilu.

Bibliografia.

Conformu anuntiului dela Blasius publicat in lun'a din urma a anului trecutu, primiramu Nr. 1 din "Foi'a scolastică", organu pedagogicu, literariu si scientificu. Apare in 10 si 25 st. nou a fiacare luni. Pretiulu de prenumeratiune pe 1 anu 3 fl., pe jumetate de anu 1 fl. 50 cri; pentru România, pe 1 anu 8 lei noi. Prenumeratiunile se se adressedie la administratiunea "Foi'e scolastice" Blasius (Bulázsfalva). Inserate se primesc pentru cîte 5 cri sirulu, si afara de aceea tacs'a erariale 30 cri de fiacare publicatiune.

Cătra fratii invetitori! Progresul de astadi alu sciintielor si sborulu, ce'lui iau pe di ce merge, ceru imperiosu, că punendu la o parte pericolos'a nepasare, umeru la umeru si cu brația vigoros'e se ne apucam de lucru.

Respsi pe tóte terenele, cum vomu poté sperá unu venitoriu mai ferice, daca cu manile in sinu vomu privi la cursulu celu linu si tacatu alu timpului ce fugă?

Vîitorulu nostru depinde dela scóla.

Cum ne este scóla, asia va fi si tinerimea, carea este flórea, sperant'a si viitorulu natuinei.

Scóla o face invetatoriul; la care fără indoiéla se recere concursulu parintilor si alu amicilor scólei.

In scóla se pune fundamentulu educatiunei si culturei, fără de care nu poté fi omulu in viétia.

Daca invetatoriul isi face datorint'a din ânima, cu zelu si ardore; daca respunde cunoscintie adeverat sanétose si sadesce in ânimele fragede ale princiilor sentimente morali, scóla prosperédia si infloresce. Din contra, totulu langediesce, pier.

In manile sale e depusa sórtea si viitorulu generatiunilor tinere.

Labórea si silintile sale aduc frupte insutite, merite neperitorie si binecuvantarea posteritatei.

Conditioanea sa modesta e de mare influintia asupra desvoltarei poporului; pentru aceea e demnu de o sorte mai buna, carea in mare parte atérna dela densulu, a o ridică la trépt'a si positiunea sociale ce'i compete

La lucru dura frati invetitori! si toti, carora ve zace la ânima deșteptarea si inaintarea poporului!

Siléscă-se fiacare dupa potintia a conlucră la promovarea santei nóstre cause.

Fia, că organul acesta se servescă de indemnii si incuragiare nouă la chiamarea cea grea de educator!

Dorim, că prin comunicarea reciproca a ideilor, a dorintelor si aspiratiunilor, in colonele foie acesei, se potem inaltă cau'a scóelor nóstre la culmea ce i se cuvine; éra scaderile si dorerile, ce veti intimpină in calea cea spinosă, se'si afle vindecarea si alinarea dorita.

Acestu Nr. 1 coprinde urmatörile materii interesante: "Educatiunea e sôrele, care aduce la maturitate talentele timere." "Ceva despre scóla de repetiune." "Romanii." "Alu XI-lea raportu alu ministrului r. u. de instructiune publica despre starea instructiunei publice sustinutu inaintea dietei." "Concursu."

Post'a redactiunei.

La 11 adressanti. Nu se dă de pomana, nici cu pretiulu scadiutu, că dela dvósta citescu altii in cîte 2—3 sate, totu de pomana, ómeni cu stari cu averi, carii potu prea bine se platescă.

Cursuri de București in Lei noi (franci).

15 Januarie st. n. 1883.

Fonduri de Statu:

Banca Nationala (500 l.)	312 60
Societatea „Daci'a-Romania“ (300 l.)	404 —
Banca României (500 l.)	203 —
Soc. cred. mob. rom. (500 l.)	— —
Soc. rom. de construct. si lucrari publice (1. 500)	1. 90 —
Rent'a romana 1875 5%	97 —
Rent'a romana amort. 5%	99 —
Rent'a romana (Ruralu conv.) 6%	222 —
Obligationi de Statu C. F. R. 6%	— —

Valori felurite:

Creditu fonciaru ruralu 7%	104 —
Creditu fonciaru ruralu 5%	91 —
Creditu fonciaru urbanu 7%	100 —
Creditu fonciaru urbanu 6%	92 —
Creditu fonciaru urbanu 5%	88 —
Obligationile Casei Pens.	222 —

Actiuni:

Inprumutul Stern 7%	— —
Inprumutul Oppenheim 8%	— —
Inprumutul Munic'pal 8%	91 3/4
Inprumutul orasului Bucuresci cu lose	30. 1/4

Cărți românescă